Ås kommune

Miljø, mangfold og muligheter

ÅRSPLAN

TUNVEIEN BARNEHAGE

med avdeling Sagalund

2023-2025

Innhold

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN 3
BARNEHAGENS FORMÅL 4
BARNEHAGENS STYRINGSDOKUMENTER 5
PEDAGOGISK INNHOLD OG FORM I BARNEHAGEN 6
PEDAGOGISK PLATTFORM 6
DANNING GJENNOM LEK, OMSORG OG LÆRING 8
Danning 8
Omsorg 9
Lek 10
Læring 10
VENNSKAP OG FELLESSKAP 11
BARNS MEDVIRKNING 11
PROSJEKTERENDE ARBEIDSMÅTER 12
KOMMUNIKASJON OG SPRÅK 13
PSYKOSOSIALT MILJØ- hvordan jobber barnehagen forebyggende 13
FYSISK MILJØ 14
PLANLEGGING OG VURDERING 15
BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET 15
PEDAGOGISK DOKUMENTASJON 15
Pedagogisk dokumentasjon bygger på verdier 16
Vi bruker pedagogisk dokumentasjon på ulike arenaer 16
SAMARBEID 16
Samarbeid mellom hjem og barnehage 16
OVERGANGER 18
Overgang mellom avdelinger 18
Overgang mellom barnehage og skole 18

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

I Ås kommune har vi 6 kommunale barnehager med én felles pedagogisk plattform som utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet.
Plattformen er utarbeidet med inspirasjon fra grunntankene i Reggio Emilia-filosofien. Denne filosofien oppsto i en by i Nord- Italia, Reggio Emilia. I filosofien ligger en tilnærming til pedagogikk der det er en overbevisning om at alle barn er født kompetente med en sterk drivkraft til å utforske verden - og med evne til samhandling, læring og omsorg for andre. Vi ønsker ulike syn velkommen, og mener at møter mellom ulikheter fører til utvikling av ny kunnskap. Teori og praksis møtes gjennom mulighetene vi gir barna hver dag.

Tunveien barnehage med avdeling Sagalund består av Tunveien som er en femavdelings barnehage og Sagalund som er en to avdelings barnehage. Begge barnehagene er plassert på Moerfeltet.

Administrasjon:

Tunveien barnehage har 100% styrer, 50% sekretær og 100% kjøkkenassistent. Styrer og kjøkkenassistent er i løpet av sin arbeidsuke fordelt på begge husene.

Styrer: Nina Solli Wiik, tlf: 64962741/ 938 29 146, Nina.Solli.Wiik@as.kommune.no

Tunveien:

Tunveien har til sammen fem avdelinger som i utgangspunktet er organisert aldershomogent. Avdelingene har en grunnbemanning på fire ansatte; to pedagoger og to fagarbeidere/assistenter. Dette vil variere noe fra år til år ut ifra antall barn per avdeling.

Teskjekjerringa 1-2 år

Tommeliten 1-2 år

Veslefrikk 2-3 år

Askeladden 3-4 år

Tyrihans 4-5 år

Adresse: Tunveien 13, 1430 Ås, Hovednummer: 64 96 27 40

Sagalund:

Sagalund har to avdelinger med aldersblandede grupper. Avdelingene har en grunnbemanning på fire ansatte; to pedagoger og to fagarbeidere/assistenter. Dette vil variere noe fra år til år ut ifra antall barn per avdeling.

Marihøna 1-3 år

Tusenbein 3-6 år

Adresse: Ekornveien 50, 1430 Ås
Hovednummer: 64 96 26 90

I tillegg til grunnbemanning kan vi ha ekstraressurser og elever fra ulike utdanningsinstitusjoner. Det er også tilknyttet lærling til barnehagen.

BARNEHAGENS FORMÅL

Barnehagens formål og samfunnsmandat er hentet fra barnehageloven § 1:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven § 1).

BARNEHAGENS STYRINGSDOKUMENTER

Våre overordnede styringsdokumenter er **Barnehageloven** og **Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver**. Rammeplanen er forskrift til lov om barnehager og gir retningslinjer for barnehagenes verdigrunnlag, innhold og oppgaver. I Rammeplanen er det beskrevet fagområder som dekker et vidt læringsfelt og alle områdene vil komme til syne i vårt pedagogiske arbeid gjennom hele året. Fagområdene i Rammeplanen er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Selv om fagområdene i Rammeplanen har en tydelig inndeling der de omtales adskilt, har vi et helhetlig syn på Rammeplanens innhold.

Barnehagen forholder seg også til **pedagogisk utviklingsplan for barnehager og skoler i Ås kommune 2020-2023**, **pedagogisk plattform for de kommunale barnehagene i Ås** og **årsplan**. I tillegg utarbeider alle avdelinger **prosjektrapporter** som synliggjør det prosjekterende arbeidet. Avdelingene sender også ut **refleksjonsbrev** hver måned for å gi foreldrene et innblikk i det pedagogiske arbeidet på avdelingene. Gjennom refleksjoner i personalgruppen jobber vi kontinuerlig med å skape sammenheng mellom de ulike styringsdokumentene vi forholder oss til i hverdagen. Personalet skal synliggjøre bruken av styringsdokumentene i sine dokumentasjoner, prosjektrapporter og refleksjonsbrev.

PEDAGOGISK INNHOLD OG FORM I BARNEHAGEN

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. (…)Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter" (Barnehagelovens § 2).

Barnehagen er for oss starten på et livslangt lærings- og utviklingsløp som foregår hele dagen, i møte med personer, hendelser, materialer og erfaringer. Barnehagens oppgave blir med dette å sørge for at hverdagen oppleves meningsfylt for barna.
Personalet skal legge til rette for at barna får et best mulig miljø for lek og læring som utfordrer og inspirerer barna på ulike måter. Gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon ønsker personalet å finne ut hva som ligger til grunn for det barn gjør og ønsker. På denne måten får personalet muligheten til å legge til rette for gode miljøer og gode leke- og læringssituasjoner.

PEDAGOGISK PLATTFORM

I Ås kommune har vi 6 kommunale barnehager med en felles pedagogisk plattform som utgangspunkt for det pedagogiske arbeidet. Plattformen er utarbeidet med inspirasjon fra grunntankene i Reggio Emilia filosofien. Denne filosofien oppsto i en by i Nord-Italia, Reggio Emilia, og den er grunnlagt av barnepsykolog og pedagog Loris Malaguzzi. Filosofien har inspirert mange med sitt pedagogiske arbeid, og det er en pedagogisk tilnærming som legger til grunn at alle barn er født kompetente med en sterk drivkraft til å utforske verden - og med evne til samhandling, læring og omsorg for andre. Den pedagogiske praksisen kjennetegnes av forskende barn og medforskende voksne (Carlsen, 2021).

Vårt blikk;

barn kan, vil og våger

Et barn er skapt i og av hundre, barnet har hundre språk, hundre hender, hundre tanker, hundre måter å tenke på, og leke på, og snakke på…(..) (..)…Barn har hundre språk, men blir frarøvet nittini og fortalt at de ikke finnes.
Men barnet sier «Visst finns hundre»

Loris Malaguzzi

De kommunale barnehagene i Ås arbeider inspirert av den pedagogiske filosofien som har sin opprinnelse i Reggio Emilia i Nord Italia.

Pedagogisk plattform bygger på nasjonale og internasjonale føringer og danner grunnlaget for kvalitetsarbeidet i barnehagene. Plattformen handler om hva slags syn vi har på barn, hvordan barn lærer og hvordan vi arbeider med barn. Den skal inspirere, støtte, forplikte og fornye vår tenkning og praksis.

Verdiene subjektivitet, delaktighet og ulikhet er førende for vår felles praksis. Vi bygger på en sosialkonstruktivistisk forståelse, der barn er unike subjekter og blir mangfoldige i samspill med omgivelsene. Barn *er* ikke på *en* spesiell måte, men dannes gjennom diskurser. Barn har rett til å være en del av et demokratisk felleskap der de får erfare at deres meninger, tanker og ideer er betydningsfulle. Barns rett til delaktighet og medvirkning fordrer en voksen som støtter og legger til rette for intelligente situasjoner som inspirerer og utfordrer. Barn lærer ikke stykkevis og delt, men sammensatt og helt. Vi organiserer oss derfor på en måte som gjør at det som skjedde i går speiler dagen i dag og som igjen synes i morgen.

Læring skjer i et sosialt fellesskap der kommunikasjon er en forutsetning for felles læringsprosesser. Vi tilrettelegger og iscenesetter for felles utforskende møter og sammenhenger slik at barna i samspilll og lek med andre gjør meningsfulle erfaringer og konstruerer egne kunnskaper. Gjennom lyttende pedagogikk ser vi hva som fanger barnas oppmerksomhet, skaper konsentrasjon og i hvilken sammenheng dette skjer. Vi åpner opp for læring som oppstår i prosess og er nysgjerrige på hva som kan bli mulig for barn å lære mer om.

Miljøet og materialene påvirker barnas erfaringer og muligheter. Miljøet utformes slik at det støtter og utfordrer barnas læreprosesser individuelt og i gruppe, i takt med barnegruppens interesser og behov.

Vi støtter oss til prosjekterende arbeidsmåter som gir mulighet for å gå i dybden på prosjekter. Barn og voksne utforsker og reflekterer sammen for å dele erfaringer, se flere perspektiver og konstruere ny felles kunnskap. Vi bruker ulike teorier som verktøy for å få bredere forståelser og nye perspektiver. Dokumentasjon brukes som utgangspunkt for felles refleksjon, som kan føre til nye tanker, flere mulige sannheter, flere valg, vurderinger og nye planer. Pedagogisk dokumentasjon synliggjør, utvikler og sikrer kvalitet i vår praksis.

Barn skaper sin egen identitet og kunnskap om verden de omgir seg med, i samspill med andre og miljøet rundt dem. I barnehagen møter barn voksne som ser det unike hos hvert barn og gir barna rike muligheter til å utvikle tanker, mot og kunnskap. Vi voksne er lyttende, ser og utfordrer barnets tanker og handlinger, og lar oss inspirere av barnets nysgjerrighet og spørsmål. Vi tilrettelegger for at det enkelte barn blir kjent med seg selv i relasjon til omverdenen. Vi formidler verdier som er grunnleggende for demokratiet og samfunnsutviklingen. *Barnehagen skal bidra til at barna får forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag* (Rammeplanen 2017 s.9).

Læringsmiljøet er fleksibelt og tilrettelegges slik at det utfordrer barna, og gir opplevelser og rike læringsmuligheter. Det fysiske miljøets muligheter kommer tydelig fram, gir mening, skaper helhet og sammenheng, og er en støtte i det pedagogiske arbeidet. Miljø og innhold struktureres slik at barn opplever medvirkning, positiv samhandling og får et rikt utvalg av førstehåndserfaringer innenfor tydelige rammer.

Prosjektarbeid gir mulighet for å gå i dybden på et tema slik at barn og voksne utvikler nye perspektiver hvor vi kan dele erfaringer og skape ny felles kunnskap. Pedagogisk dokumentasjon er utgangspunktet for felles refleksjon, nye tanker, valg, vurdering og er et verktøy for å jobbe prosjekterende.

DANNING GJENNOM LEK, OMSORG OG LÆRING

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap» (Rammeplan, 2017 s.21).

Danning

Danning er en livslang prosess som skjer i samspill med omgivelsene og med andre mennesker rundt. Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette.

Danning handler om å bli et medmenneske i et demokratisk samfunn med evne til å reflektere over egne og andres handlinger og væremåter. I barnehagehverdagen handler det om å se nåtid og fremtid i sammenheng

ved daglig å gi barna muligheter til å oppleve delaktighet, og å ha verdi i fellesskapet.

I Tunveien barnehage skal personalet legge til rette for gode danningsprosesser som gir barna erfaringer med å mestre livet. Dette gjør personalet ved å tilrettelegge for at hvert enkelt barn gis muligheten til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen, og til å se seg selv som et verdifullt individ i et større fellesskap. Kjerneverdiene subjektivitet, delaktighet og ulikhet er med oss i møter med barna og peker videre mot verdiene anerkjennelse, inkludering, åpenhet, medmenneskelighet og mot. Disse verdiene har vi med oss i det daglige refleksjonsarbeidet og skal speiles gjennom vår praksis.
I Tunveien barnehage ser vi det fysiske miljøet i sammenheng med barnas danningsprosesser. Dette gjennom å representere mulige møteplasser for barna der de tilbys mulighet til å uttrykke seg og forhandle mening gjennom materialer og i samspillssituasjoner.

«For at JEG skal kunne utvikle MEG, må det finnes et DU. VI er et utgangspunkt for JEG..»

Leif Strandberg

Omsorg
«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring» (Rammeplanen, 2017, s.19).

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Omsorg skal prege alle hverdagssituasjoner i barnehagen, da omsorg er en forutsetning for barns trygghet, utvikling og læring. Omsorg handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Personalet er bevisste hvilken betydning det har for barna å bli møtt med lydhørhet, nærhet, innlevelse og anerkjennelse av barnets 100-språklighet.
Omsorg kan bety å møte barns behov for trøst, nærhet, og å bli sett og hørt i situasjonen. Samtidig kan det bety å bidra til å lage forståelige rammer for barnet i sin hverdag, hvor disse representerer en trygghet som barnet kan utforske verden ut ifra.

Lek

«Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre» (Rammeplanen, 2017, s.20).

Leken er en livsform, den er barnas arena og skal ha en fremtredende plass i barnets liv. Leken er svært viktig for barnets helhetlige utvikling, både kognitivt, språklig, motorisk, sosialt og emosjonelt. Leken forekommer i flere former avhengig av alder, utvikling og interesse hos barnet. Gjennom leken forhandler barnet mening i tidligere erfaringer, de styrker og utvikler sin identitet og selvfølelse, og de lærer å kjenne seg selv i forhold til andre. Lek hjelper barnet med å gjøre seg kjent med fortiden, forstå nåtiden og forberede seg på fremtiden.
Lek understøtter fantasien, er grensesprengende, og et fristed som kan gi muligheter for utvikling av språk, kreativitet og sosiale ferdigheter. Barn leker ut sin egen forestillingsverden og må forholde seg til andres perspektiver i de ulike situasjoner som kan oppstå.
Personalets rolle er å legge til rette for lek ved å gi barna tid og rom til å utfolde seg. Vi er til stede i, og ved barnas lek uten å ta over leken - men vi går inn og støtter ved behov, både som med-leker, inspirator og veileder. Vi ønsker å ivareta lekens egenart, og vi verner om verdien av lek for lekens skyld.

Læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling» (Rammeplan, 2017, s.22).

Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer. Læring har nær sammenheng med lek, danning og omsorg. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet vi befinner oss i.
Personalet skal legge til rette for læring i formelle og uformelle situasjoner, og tilby alle barn et rikt og stimulerende læringsmiljø der barn skal få mulighet til å «lære å lære».
«Lære å lære» dreier seg om barnas egne strategier for å tilegne seg ny kunnskap. Barnas kompetanser må sees og utfordres av personalet. Barna skal få tenke selv, utforske selv og skape egne teorier med støtte i andre barn og et medforskende personale.
Personalet skal møte det enkelte barn der det er, både som individ og som en del av en gruppe.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.
Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap».
(Rammeplan, 2017, s.22-23).

I Tunveien barnehage skal hvert enkelt barn få oppleve at de er en del av barnehagens fellesskap. Barnehagen kan også sees som barnets første arena som medborgere, hvor de deltar i kraft av seg selv.

Personalet er rollemodeller for verdiene mangfold, likeverd og respekt. Et inkluderende fellesskap handler for oss ikke bare om at ulike nasjonaliteter og kulturer møtes, men det er et fellesskap som har plass til alle uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne, livssyn og bakgrunn. Det er plass for enighet så vel som motsetninger og motstand. Gjennom møter mellom mennesker som har ulikt utgangspunkt og bakgrunn, er en anerkjennende holdning en betingelse for at toleranse og nye forståelser kan vokse frem.

Personalet skal jobbe for at alle barn har lekekamerater. Positive opplevelser med å være sammen kan danne grunnlag for vennskap, en opplevelse av tilhørighet og et ønske om å delta. Gjennom lek, utforskning og hverdagsopplevelser som barnet deler med andre barn får barnet bekreftet sitt selvverd og sin betydning som venn. Personalet tar en aktiv rolle i å forebygge diskriminering og utestengning i lek og barnehagens hverdagsliv.

BARNS MEDVIRKNING

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet» (Lov om barnehager, §3).

Barns rett til medvirkning bygger på FNs barnekonvensjon som vektlegger at barn har rett til å si sin mening og rett til å få innflytelse på sitt eget liv. Dette innebærer at barna har rett til å uttrykke seg, ha innflytelse og være delaktige i det som skjer i barnehagen. Personalet skal derfor lytte og være observante i forhold til barnas uttrykksmåter. Medvirkning betyr imidlertid ikke at barn skal bestemme alt, men at de skal ha mulighet til å påvirke sin egen hverdag.

Barna skal få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet, ved at personalet er åpne for barnas innspill, viser respekt og oppriktig interesse for barnas perspektiv. Personalet skal

oppmuntre barna til å ytre egne meninger, samt fatte interesse for andres meninger.

PROSJEKTERENDE ARBEIDSMÅTER

Prosjekterende arbeidsmetode dreier seg om en holdning til praksis der vi i en balanse mellom barn, rom, ansatte og foreldre legger til rette for forskning. Barna skal undre seg, forske og eksperimentere, med utgangspunkt i det de selv, og det gruppa fatter interesse for. Gjennom barnas mange uttrykksmåter åpner det seg nye muligheter for fordypning. Personalet dokumenterer prosessene og benytter dokumentasjonen som et verktøy for å tilrettelegge veien videre i prosjektet. Prosjektet skal synliggjøres på avdelingen for å være en impuls som barn kan møte med sin *100 språklighet*.
Prosjektarbeid blir på denne måten en demokratisk prosess der vi sammen skaper ny kunnskap. I disse prosessene er vi opptatt av å tilrettelegge for kontekster der barna gis mulighet til å «lære å lære». Barn og voksne utforsker, reflekterer og undrer seg sammen. Vi lytter og stiller spørsmål til hverandre, ingen sitter med fasiten, men spørsmål og hypoteser driver oss videre. Personalet skal veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter for å gi barna varierte impulser og opplevelser, samt muligheter til å utrykke seg på forskjellige måter og med ulike materialer.

Vi lager prosjektrapporter hvor vi samler prosjektplan, refleksjoner, dokumentasjoner og evalueringer av arbeidet. Vi tenker helhetlig og bruker dette som et arbeidsverktøy for å se tilbake på det vi har gjort, samt reflektere over veien videre.
Barna skal ha mulighet til å delta i planleggingen og refleksjonen knyttet til det prosjekterende arbeidet og deres uttrykk skal synliggjøres i prosjektrapporten.
De refleksjoner vi gjør oss skal komme til syne gjennom dokumentasjonene som er tilgjengelig på avdeling, samt de månedlige refleksjonsbrevene og i prosjektrapportene som oppsummeres hvert halvår (desember og juni).

«Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man».

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

« Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling» (Rammeplanen, 2017, s.23).

I Tunveien barnehage er helhetlig språkutvikling en naturlig del av vår praksis. Gjennom den prosjekterende arbeidsmetoden sikres et aktivt språkstimulerende miljø. Kommunikasjon og språk henger tett sammen med vår forståelse av barnas 100 språk. 100-språklighet er et abstrakt begrep som betyr at barna utrykker seg på varierte måter. Hvert barn er unikt med sin egen uttrykksform. Et blikk, en lyd, en tegning, en konstruksjon eller en dans, kan alle være språk barna skal få muligheten til å kommunisere gjennom. Dette forutsetter at personalet gjenkjenner, anerkjenner og responderer på barnas ulike uttrykksmåter.

PSYKOSOSIALT MILJØ- hvordan jobber barnehagen forebyggende

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider av samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser» (Rammeplanen, 2017 s. 13).

Hvordan miljøet er i barnehagen er med på å påvirke barnas hverdag i stor grad. Hvilke interesser barna har legger grunnlaget for hvordan vi voksne legger til rette for ulike møter i hverdagen. Gjennom vårt barne- og læringssyn skal hvert enkelt barn skal oppleve at de er en viktig del av barnehagens fellesskap. Barnehagens felleskap skal være en arena der barna og personalet får erfaring med å lytte til hverandre, reflektere over sine egne og andres synspunkter og ivareta hverandres behov. De skal kjenne at det er godt å være akkurat meg, akkurat her, akkurat nå. Vi legger til rette for at alle barn~~a~~ skal oppleve mestring og glede i hverdagen, samtidig som vi ønsker å gi barna følelsen av å undre seg, utforske og bruke de andre barna og miljøet rundt som en ressurs.

Gjennom vårt arbeid med Reggio Emilia filosofien og vår pedagogiske plattform ser vi at mange av våre valg og arbeidsmetoder er med på å støtte et mobbeforebyggende arbeid. Vi jobber mye i smågrupper, og dette gir personalet bedre mulighet til å se enkeltbarnet. Gjennom å se hverandres styrker og utfordringer får barna en bredere forståelse av hverandre**,** og dette mener vi er med på å skape en kultur for respekt og toleranse. Ved å være en del av et sosialt felleskap vil barna få mulighet til å utvikle sitt eget potensiale og danne nye relasjoner. Når barna deler

erfaringer gjennom lek og positive opplevelser dannes grunnlaget for vennskap. Personalet har en aktiv rolle i å forebygge diskriminering og utestengning, og vi ønsker å hjelpe barna med å finne gode strategier for å inkludere hverandre i samspill.

Gode miljøer inneholder holdninger som toleranse, forståelse, inkludering og respekt. Vi i personalet er forbilder og må være tett på barna, og delaktige i deres miljø. Vi må se på ulikhet som en verdi og bruke dette aktivt i arbeidet på avdelingen. Alle barn er ulike, og dannes blant annet gjennom diskursene rundt dem. Vårt ansvar er at alle barn skal føle at barnehagen er et trygt sted å være uten utestengelse, diskriminering eller mobbing. På denne måten bidrar vi til å jobbe helsefremmende og forebyggende, og hvor vi fremmer barnas fysiske og psykiske helse i barnehagen.

FYSISK MILJØ

I Reggio Emilia filosofien omtales det fysiske miljøet som «den tredje pedagog». Rommet sies å ha et eget språk og derfor en påvirkningskraft i møte med de som oppholder seg i det. Hvert barn vil oppfatte ulike muligheter gjennom dialog med rom og materialitet. Dermed legger vi også vekt på bruk av udefinerbare materialer som åpner opp for en subjektiv fortolkning av hva noe er, og kan bli. Gjennom det kontinuerlige arbeidet med barnehagens rom tilbyr vi barna et fleksibelt læringsmiljø, med varierte muligheter og materialer som utfordrer og gir barna ulike opplevelser. Det fysiske miljøet i barnehagen legges til rette slik at det er en støtte i det pedagogiske arbeidet.

PLANLEGGING OG VURDERING

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet..(..) Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring..(..)..På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet» (Rammeplanen 2017 s.38).

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Systematisk vurdering og refleksjonsarbeid legger grunnlaget for at Tunveien barnehage er en lærende organisasjon. Å vurdere handler om å beskrive, analysere og fortolke innsats og hvilken virkning den kan ha. Ved å vurdere og reflektere sikrer vi at utviklingen av barnehagen skjer i tråd med våre verdier og planer. Personalet skal bruke pedagogisk dokumentasjon for å involvere barna, og i personalgruppa for å reflektere og utvikle barnehagen videre.

PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Pedagogisk dokumentasjon består av flere momenter; observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning, og valg - en helhetlig sirkulær prosess hvor alt henger sammen og er i kontinuerlig prosess.

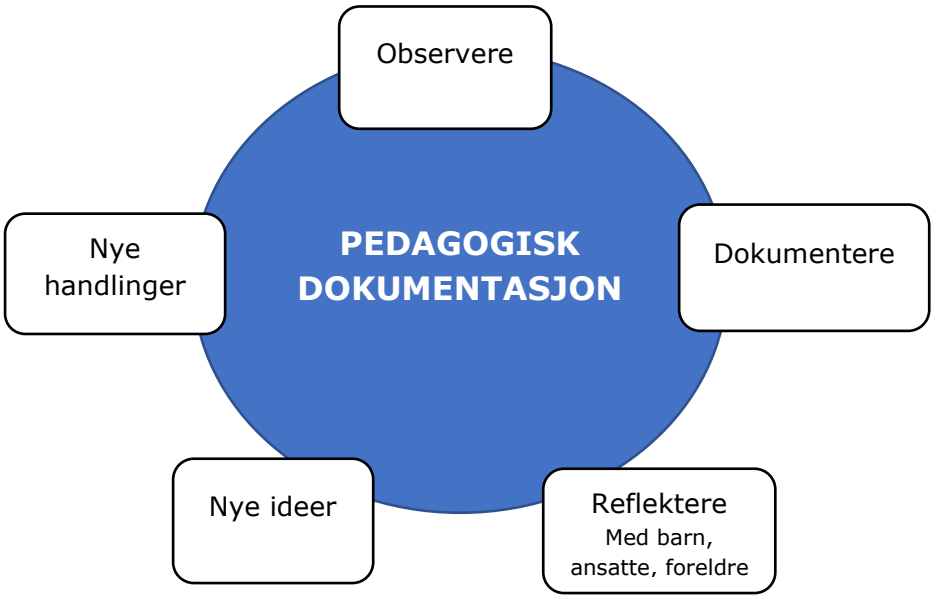

Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsverktøy som utfordrer våre diskurser, dvs. våre forestillinger, og bidrar til utvikling av vår praksis.

Vi har et ønske om å forstå og lære å kjenne barna enda bedre, og komme tettere på deres læringsprosesser. Bruk av pedagogisk dokumentasjon henger nøye sammen med vårt barnesyn, der alle barn ses på som kompetente med en medfødt evne, vilje og lyst til å utforske, leke og lære. Vi bruker den pedagogiske dokumentasjonen for å se hva barna er opptatt av, for å forstå deres strategier og som grunnlag for å drive det prosjekterende arbeidet videre.

Pedagogisk dokumentasjon bygger på verdier

- Et barnesyn der barn anerkjennes som subjekt
- Et læringssyn der barn ses som aktive i egne og andres læreprosesser
- Et kunnskapssyn på kompetanse der barns interesse og ønske om fordypning legges til grunn for hva som ses som viktig og riktig
- Personalets holdninger og verdier har betydning for hvilke pedagogiske praksiser barna blir en del av

Vi bruker pedagogisk dokumentasjon på ulike arenaer

- Refleksjon i personalgruppen – synliggjøre virksomheten for hverandre, dele våre tanker og refleksjoner.
- Refleksjon sammen med barna – synliggjøre læringsprosessene, bidra til en dypere forståelse og et meta-perspektiv på prosessene.
- Refleksjon sammen med foreldrene - mulighet til å være delaktige i barnas læring og de refleksjoner vi gjør oss underveis.

SAMARBEID

Barnehagen skal samarbeide med ulike tjenester og institusjoner, slik at barn og foreldre får et mest mulig helhetlig tilbud til det beste for barns oppvekst og utvikling. Personalets nærmeste samarbeidspartnere er foreldre, pedagogisk-psykologiske senter, helsestasjonen, grunnskolen og barnevernstjenesten. Personalet har et ansvar for at disse tjenestene er godt koordinert for barnefamiliene, slik at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Barnehageloven §1).

Samarbeidet mellom foreldre og barnehagen er viktig for å skape det beste tilbudet for barna, og ivareta barnas individuelle behov. Tunveien barnehage skal være en barnehage hvor alle foreldre føler seg velkomne og ivaretatt. Personalet jobber for at samarbeidet med foreldrene skal være preget av gjensidig respekt, tillit og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Personalet skal legge til rette for et aktivt og tett foreldresamarbeid. Alle foreldre skal oppleve delaktighet, tilhørighet og trygghet til å kunne medvirke i barnehagens arbeid og vurderinger gjennom følgende punkter:

Oppstart

En god oppstart for barn og foreldre er grunnleggende for en god og trygg barnehagehverdag. En god og trygg barnehagehverdag forutsetter at personalet og foreldre kommuniserer godt sammen for å finne ut hva som fungerer best for deres barn. Det foreligger egen plan for denne perioden, som blir sendt ut før oppstart til alle nye foreldre.

Daglig samarbeid og informasjonsutveksling
Skriftlig informasjon sendes i Transponder, i tillegg prøver vi å utveksle informasjon både ved henting og levering. Hver måned sender avdelingene ut refleksjonsbrev. I refleksjonsbrevene vil dere få et innblikk i det prosjekterende og pedagogiske arbeidet som gjøres på avdelingene.

Foreldremøter
Vi har to foreldremøter i året, et på høsten og et på våren. Her deler vi erfaringer fra barnehagens arbeid og tenker sammen om hvordan vi kan jobbe videre.

Utviklingssamtaler
Foreldrene får tilbud om to samtaler i året. Her har vi mulighet til å utveksle informasjon, og vi forteller hvordan vi jobber i barnehagen og hva barna deres er opptatt av.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg
Alle foreldre i barnehagen utgjør barnehagens foreldreråd, blant disse velger hver avdeling sine representanter til FAU. Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU) har som oppgave å samarbeide med barnehagen, komme med innspill og organisere diverse arrangement. To av FAU-medlemmene sitter også i Samarbeidsutvalget sammen med to personalrepresentanter og styrer. Hvem som sitter i FAU og SU finner dere på nettsidene og i en egen brosjyre.

Sosiale arrangementer
Dugnad, sommerfest, julegrantenning og lucia er forskjellige arrangementer som vi har for hele barnehagen. Barnehagen samarbeider

med FAU som også arrangerer forskjellige sosiale arrangementer utenom barnehagens åpningstid, f.eks. 17. mai og førjulsfest/juletrefest.

OVERGANGER

Overgang mellom avdelinger

I løpet av barnehageårene bytter barna avdeling. Dette gjøres for å gi barna økende grad av utfordringer etter hvert som de blir eldre. I forkant av avdelingsskifte skal barnehagen legge til rette for at barna får tid og rom til å bli kjent med den nye avdelingen. Foreldrene skal få informasjon i forkant av overgang til ny avdeling. Det vil også bli overført nødvendige opplysninger om barna til den nye avdelingen.

Overgang mellom barnehage og skole

I Tunveien har vi ikke skolegrupper for de eldste barna, vi organiserer oss slik at vi har alle skolestarterne på en avdeling. Vi legger til rette for at barna får brukt hele seg i læringsprosessene i barnehagen, og vi har fokus på undring, nysgjerrighet og utfordrende læringsmiljøer. Gjennom hele barnehagetiden jobber vi med å skape gode opplevelser for barna her og nå og samtidig gi dem varierte erfaringer og kunnskap. Barna skal oppleve at de blir tatt på alvor, at deres meninger har betydning og samtidig lære seg å fungere i et fellesskap. Det siste året før skolestart har vi noen spesielle tilbud til skolestarterne, det er blant annet svømming, og turer og aktivitetsdag på tvers av barnehager. I løpet av barnehagetiden skal barna få ulike opplevelser og erfaringer:

- Fortelle om ting som opptar dem og oppleve at det de sier betyr noe for andre.
- Verdien av å samarbeide med andre.
- Være en del av felleskapet og finne løsninger på ulike problemstillinger.
- Prøve mange forskjellige materialer, verktøy og uttrykksformer.
- Tilberede mat, forsyne seg, rydde opp etter seg og få innsikt i grunnleggende hygiene.

I Ås kommune har man en egen plan for overgangen barnehage – skole som sikrer sammenhengen mellom barnehage og skole/SFO. Denne planen finnes tilgjengelig på Ås kommunes nettsider. Ved overgangen holdes det en overgangssamtale hvor det blir diskutert hva som er viktig at skolen får informasjon vedrørende hvert enkelt barn.

Ås kommune
Miljø, mangfold og muligheter

Litteraturliste:

Rammeplanen for barnehagen, 2017

https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/

Lov om barnehager (barnehageloven), 2006

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64

Carlsen, K. (2021). Reggio Emilia- atelierkultur og utforskende pedagogikk. Fagbokforlaget